

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

Granskningsrapport
Filipstads kommun

KPMG AB

2019-04-09

Antal sidor 13

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod och avgränsningar	4
2.4	Ansvarig nämnd	5
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningen	6
3.2	Redovisningsprinciper	6
3.3	Balanskrav	6
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	7
3.5	Resultaträkning	9
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	11
3.8	Investeringsredovisning	11
3.9	Sammanställd redovisning	11

1 Sammanfattning

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

Kommunen redovisar i årsbokslutet avsättningar på 60,8 mnkr. Av detta utgör 46,0 mnkr en avsättning för framtida kostnader för mottagande av nyanlända. Fullmäktige har i budget för 2019 beslutat att 17 mnkr av kvarvarande 46 mnkr skall användas i driften under 2019. Även om avsättningen, som påpekats av kommunen, avser att täcka en långsiktigt och i kostnads- och intäktshänseende osäker verksamhet, måste vår bedömning vara att 46,0 mnkr av kommunens avsättningar, inte är i överensstämmelse med god redovisningssed (RKR:s rekommendation 10.2) eftersom de framtida kostnader som avses att täckas med avsättningen är av löpande karaktär.

I detta avseende ger årsredovisningen alltså inte en rättvisande bild men har i övrigt, i allt väsentligt, upprättats enligt lag och god sed.

Även under 2018 redovisar kommunen en avsevärd avvikelse mot investeringsbudgeten. För att kommunfullmäktige, som beslutat om budgeten, skall kunna bedöma utfallet av investeringarna krävs en investeringsredovisning som över tid möjliggör en jämförelse av budget och utfall för väsentliga projekt.

Vi noterar att ett stort antal investeringar inte utförts inom den planerade tidsramen, under 2018 var investeringsbudgeten 78 mnkr men utfallet blev 31 mnkr. Denna typ av fördröjningar är svåra att helt tvätta bort, men vi bedömer att de kan minskas. Kommunen bör vidta åtgärder för att minska dessa budgetavvikelser.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår bedömning är att kommunens finansiella resultat inte är förenligt med det mål som fullmäktige har fastställt.

¹ Kommunallag (2017:725)

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

Vi bedömer att kommunens resultat inte uppfyller god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet, detta kopplat till att kommunen inte klarar det uppsatta resultatmålet om 1,5 % av skatteintäkter och generella bidrag. Det är inte tillfredsställande att det resultatmässiga finansiella målet inte uppfylls och vi ser med oro på de stora återkommande underskotten främst inom socialnämnden, individ- och familjeomsorgen.

Vi har valt att inte specifikt bedöma målet att verksamheten ska bedrivas så effektivt att kostnaden inte överstiger den genomsnittliga kostnaden för jämförbara kommuner. Detta eftersom det presenterade bedömningsunderlaget är av övergripande karaktär samt att bedömningen av utfallet upplevs otydligt.

Verksamhetsmål

Vi har valt att inte uttala oss om överensstämmelsen med kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk uppföljning.

Vi noterar att kommunen och verksamheterna aktivt arbetar med målen i kommunstyrelsen och nämnder. Kommunen arbetar dessutom med prioriterade områden/ insatser. Presentationen av resultaten i årsredovisningen är dock otydlig och då kommunen inte gör någon samlad bedömning av resultatet kan inte heller revisionen göra denna bedömning. De verksamhetsmässiga målen är inte heller alltid mätbara.

Det finns således en fortsatt förbättringspotential i målstyrningen och uppföljningen av de verksamhetsmässiga målen.

2 Bakgrund

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon granskning av beräkningen av pensionsåtagandet.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomienheten.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har genomförts av Simon Käll, revisor och Charlotta Eriksson, auktoriserad revisor under ledning av Nils Nordqvist, auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor. Nils har deltagit i granskningen som kundansvarig för Filipstads kommun.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Med undantag för redovisade avsättningar för framtida kostnader i årsbokslutet och årsredovisningen, se avsnitt (3.6), bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning och att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi anser att det utifrån verksamhetsmålen och presentationen av resultaten av dessa i årsredovisningen är svårt att göra en bedömning om resultatet är i linje med god ekonomisk hushållning eller inte. Kommunen gör heller inte någon egen samlad bedömning av om resultatet är i linje med god ekonomisk hushållning eller inte.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomstrategen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna avstämning i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om

⁴ Oktober 2015

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 3,1 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 2,7 mnkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Inga tillägg är aktuella varmed justerat resultat enligt balanskravet uppgår till 0,4 mnkr.

Bedömning

Kommunen uppfyller balanskravet och har heller inga underskott från tidigare år som behöver återställas.

3.4 **Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning**

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.1 **Finansiella mål**

I kommunens ekonomiska plan återfinns två övergripande ekonomiska mål för god ekonomisk hushållning.

1. Resultatet före avsättning till social investeringsfond skall vara minst 1,5 % av skatteintäkter och generella bidrag.

Kommunen har för 2018 tagit beslut om undantag från detta resultatmål och skriver i årsredovisningen att målet är uppfyllt, vilket målet inte är.

Kommunens redovisade resultat för året på 3,1 mnkr vilket betyder att resultatmålet enligt budget, som motsvarar 5,6 mnkr, inte har uppnåtts under 2018.

2. Verksamheten skall bedrivas så effektivt att kostnaderna, med bibehållen kvalitet, inte överstiger den genomsnittliga kostnaden för jämförbara kommuner. Kommunstyrelsen har i årsredovisningen bedömt att det finansiella verksamhetsmålet för 2018 är delvis uppfyllt.

Vi har valt att inte specifikt bedöma detta mål eftersom det presenterade bedömningsunderlaget är av övergripande karaktär samt att bedömningen av utfallet upplevs otydligt.

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

3.4.2 Verksamhetsmål

Kommunen har fastslagit ett antal prioriterade områden/insatser som skall hjälpa kommunen att uppnå god ekonomisk hushållning. Dessa områden/insatser följs upp i årsredovisningen på ett informativt sätt men vår bedömning är att uppföljningen blir otydlig. Vi menar att målstyrningen inom kommunen kan förtydligas. De prioriterade områdena/insatserna är heller inte mätbara utan uppföljningen är en beskrivning av vad kommunen gjort inom området. Mål med mätbar indikator eller ett mätbart nyckeltal vore önskvärt.

Vi noterar att kommunen och verksamheterna aktivt arbetar med målen, men då presentationen av resultaten är otydligt och då kommunen inte gör någon samlad bedömning av resultatet kan inte heller revisionen göra denna bedömning. Vi kan därför inte uttala oss om resultatet av måluppfyllelsen är tillräcklig för att kommunen ska anses bedriva verksamhet i linje med god ekonomisk hushållning.

Det finns således en fortsatt förbättringspotential i målstyrningen och uppföljningen av de verksamhetsmässiga målen.

3.5 Resultaträkning

<i>Belopp i Mnkr</i>	2018-12-31	Budget 2018	2017-12-31	Prognos 2018
Verksamhetens nettokostnader	-698,4	-695,4	-692,6	-702,3
<i>Förändring i %, jmf med 2017</i>	0,8	0,4		1,4
Skatteintäkter och statsbidrag	691,8	700,5	689,9	693,1
<i>Förändring i %, jmf med 2017</i>	0,3	1,5		0,5
Finansnetto	9,7	0,5	5,7	6,5
Årets resultat	3,1	5,6	3,0	-2,7
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	99,6	99,2	99,6	100,4

Kommunen redovisar ett resultat på 3,1 mnkr vilket är i nivå med föregående år men ca 2,5 mnkr lägre än budget. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 0,8 % medan skatter och bidrag har ökat med 0,3 %. Kommunen har under 2018 erhållit 21,4 mnkr i bidrag avseende de s k "Välfärdsmiljonerna". Resultatet för 2018 har påverkats positivt med 7,4 mnkr avseende en minskning av kommunens avsättning för mottagande av nyanlända. Avsättningen uppgår nu till 46 mnkr. Fullmäktige har i budget för 2019 beslutat att 17 mnkr av kvarvarande 46 mnkr skall användas i driften under 2019.

Driftsredovisning per nämnd (mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Kommunstyrelsen	-179,8	-184,8	5,0	-173,4
Miljö & Bygg	-3,4	-3,7	0,3	-3,6
BUN	-224,5	-224,7	0,2	-223,6
Socialnämnd	-325,5	-323,3	-2,2	-319,1
Övriga	-3,3	-2,9	-0,4	-2,7
Övrig verksamhet (pensioner)	-54,6	-48,9	-5,7	-47,8
Finansiering	794,2	793,9	0,3	773,2
Summa	3,1	5,6	-2,5	3,0

Kommunstyrelsen visar ett positivt utfall på 5,0 mnkr jämfört med budget, vilket förklaras av bl a att kommunstyrelsens tillgängliga medel inte har nyttjats fullt ut, lägre kostnader för personal och färre konsulttimmar än beräknat samt lägre kostnader för Bergslagens Räddningstjänst.

Avvikelsen hos socialnämnden visar ett negativt utfall på -2,2 mnkr jämfört med budget, bestående av både positiva och negativa avvikelser. Individ- och

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

familjeomsorgen visar en negativ avvikelse på 13,1 mnkr, främst avseende placeringskostnader men även försörjningsstöd. Äldreomsorgen visar en positiv avvikelse på 5,2 mnkr vilket förklaras av att vårdtyngden har minskat och vakanta tjänster inte har behövts tillsättas. LSS-verksamheterna visar ett överskott på 3,8 mnkr, vilket beror på flytt av ärende till LASS och avslutade ärenden under året.

Övriga nämnder och styrelsen redovisar mindre avvikelser.

3.6 Balansräkning

<i>Belopp i Mnkr</i>	Kommunen	
	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	579,7	615,6
Redovisat eget kapital	218,7	215,6
Ansvarsförbindelse	290,7	296,0
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-72,0	-80,4
<i>Redovisad soliditet</i>	38%	35%
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	-12%	-13%
Anläggningstillgångar	458,2	486,1
Omsättningstillgångar	121,5	129,0
Avsättningar	60,8	68,9
Långfristiga skulder	120,1	148,4
Kortfristiga skulder	180,1	182,7
<i>Balanslikviditet</i>	67%	71%

Anläggningstillgångarna har minskat med 27,9 mnkr. Kommunen har under året sålt två fastigheter med bokförda värden vid försäljningen på 30,2 mnkr, vilket har minskat kommunens anläggningstillgångar. Försäljningen av fastigheterna medförde en reavinst på 2,8 mnkr, vilket har påverkat resultatet positivt. Årets investeringar uppgår till ca 30,9 mnkr och avskrivningarna till 27,5 mnkr.

Kommunen har under året sålt fastigheter till en Kooperativa hyresrättsföreningen. Efter försäljningen fortsätter kommunen att använda lokalerna som tidigare och betalar för detta hyra till föreningen, en så kallad sale and lease back-transaktion. Uppstår reavinst vid en sådan transaktion skall reavinsten enligt RKR 13.2 periodiseras över kvarvarande hyresperiod. Vidare ses hyreskontraktet normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Vi noterar att kommunen inte periodiserat reavinsten och hanterar hyreskostnaden som en löpande kostnad. Detta är således avsteg från RKR 13.2 men vi bedömer inte att avstegen genererar väsentliga fel i resultaträkningen.

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

Kommunen redovisar i årsbokslutet avsättningar på 60,8 mnkr vilket är en minskning med 8,1 mnkr. Av denna minskning avser 7,4 mnkr minskning av avsättning för framtida kostnader för mottagande av nyanlända. Utgående avsättning uppgår till 46,0 mnkr.

Även om avsättningen, som påpekats av kommunen, avser att täcka en långsiktigt och i kostnads- och intäktshänseende osäker verksamhet, måste vår bedömning vara att 46,0 mnkr av kommunens avsättningar, inte är i överensstämmelse med god redovisningssed (RKR:s rekommendation 10.2) eftersom de framtida kostnader som avses att täckas med avsättningen är av löpande karaktär. Fullmäktige har i budget för 2019 beslutat att 17 mnkr av kvarvarande 46 mnkr skall användas i driften under 2019.

Långfristiga skulder har amorterats under året då kommunens likviditet har stärkts, den främsta anledningen till detta är att Migrationsverket har börjat komma ikapp med sina utbetalningar av statsstöd som tidigare år bundit mycket likviditet.

Soliditeten med hänsyn tagen till ansvarsförpliktelser är negativ, vilket inte är bra. Soliditeten utan hänsyn till ansvarsförbindelser är positiv och har ökat något jämfört med föregående år.

Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 290,7 mnkr.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är negativt med -11,9 mnkr och har minskat kommunens likvida medel till 53,7 mnkr vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 16,0 mnkr, årets investeringar har belastat likviditeten med -30,9 mnkr samtidigt som fastighetsförsäljningen har påverkat kassaflödet positivt med 30,3 mnkr. Finansieringsverksamheten har påverkat kassaflödet negativt med 27,3 mnkr.

3.8 Investeringsredovisning

Kommunen har genomfört nettoinvesteringar till ett värde av 30,9 mnkr. Budget för året utgjorde 78,4 mnkr. Detta innebär en avvikelse mot av fullmäktige beslutad budget på 47,5 mnkr, eller 60 %.

Eftersom kommunen på grund av de enskilda projektens förläggning i tid regelmässigt redovisar ett utfall som är lägre än budget krävs ytterligare information till fullmäktige för att de skall kunna bedöma utfallet av enskilda väsentliga investeringsprojekt.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen för Filipstad visar ett resultat på 6,1 mkr för 2018.

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Filipstads kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-09

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi har kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. med undantag för nedanstående.

Vi kan konstatera att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt visar ett rättvisande resultat för året. Vi har dock svårt att med säkerhet uttala oss om att elimineringen av dotterbolagsaktier är korrekt och därmed att balansomslutningen i koncernen är fullt ut korrekt. Detta på grund av att det saknas tydliga underlag och förklaringar till samtliga elimineringsposter. Det finns således utrymme för förbättringar beträffande dokumentation av konsolideringen, även gällande förvärvsanalyser och elimineringar som kvarstår från händelser flera år bakåt i tiden. Vår bedömning är dock att dessa brister inte väsentligt påverkar kommunkoncernens balansräkning. Kommunen gör konsolideringen enligt samma principer som tidigare år.

Enligt RKR 8.2 ska det finnas en kassaflödesanalys samt tilläggsupplysningar även för den sammanställda redovisningen. Denna information framgår inte av kommunens årsredovisning.

KPMG, dag som ovan

Charlotta Eriksson

Auktoriserad revisor

Nils Nordqvist

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.